

Багатогранний характер перекладацької діяльності робить завдання підготовки кваліфікованих фахівців достатньо складним і вимагає від перекладача спеціальних знань, умінь і навиків.

Література

1. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам. Пособие для учителя. – М.: Аркти-Глосса, 2000. – С. 16-120.
2. Даниленкова Г.Г. Формирование учебной деятельности студентов на лекциях по педагогике: Автореф. дис. канд. пед. наук. – Калининград, 1995. – 16 с.
3. Климентенко А.Д., Миролюбов А.А. Теоретические основы методики обучения иностранным языкам в средней школе.–М.: Педагогика, 1981.–С.89-90.
4. Комиссаров В.Н. Теоретические основы методики обучения переводу. – М.: РЕМА, 1997. – С. 64-73.
5. Таланова Ж.П. Педагогічні умови формування професійного світогляду майбутнього перекладача. – Автореф. дис. канд. пед. наук. – Кіровоград, 2007. – 20с.
6. Халеева И.И. Подготовка переводчика как «вторичной языковой личности» (аудитивный аспект) / Тетради переводчика. (Научно-технический сборник). Выпуск №24. – М., 1999. – С. 66-67.

І.А.Кравцова

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

В статье рассматривается проблема особенности внедрения интерактивных методов обучения на уроках чтения в начальной школе.

Активная модель обучения предусматривает использование методов, которые стимулируют познавательную активность и самостоятельность младшего школьника на уроках чтения.

Интерактивное обучение включает моделирование жизненных ситуаций, использование ролевых игр, общее решение проблем на основе анализа обстоятельств и соответствующей ситуации.

The article deals with the problem of peculiarities of putting into practice interactive methods of learning at the lessons of reading in primary school.

The active model of learning provides the use of the methods stimulating cognitive and self-directed activities of a primary school pupil at the lessons of reading.

Interactive learning comprises modelling life situation, using role plays, general problem solving through the analysis of conditions and an appropriate situation.

Успіх у формуванні особистості дитини залежить від форм організації навчання, тобто від зовнішнього боку організації навчального процесу, який відображає характер взаємозв'язків його учасників. За визначенням О.Я.Савченко, "форма організації навчання" означає певну взаємодію вчителя та учнів, що регулюється встановленим режимом та умовами роботи [2, с.9].

Ефективність впровадження інтерактивного навчання, на думку І.Я.Жорової, забезпечується спеціальною організацією навчального процесу, яка складається з кількох етапів.

Не менш важливим є висновок дослідників О.Пометун та Л.Пироженко про те, що інтерактивне навчання є сукупністю технологій.

Суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співпраці, взаємодії, дає змогу вчителю стати лідером колективу [1, с. 26].

Інтерактивна взаємодія виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншими, так і однієї думки над іншою. Під час інтерактивного навчання учні вчать бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення.

Незважаючи на те, що ці нові методи навчання знайшли підтримку в учителів, вони запроваджувались у школах без належного методичного забезпечення, теоретичного осмислення й експериментальної перевірки.

Інтерактивна технологія навчання – це така організація навчального процесу, за якої неможлива неучасть школяра в

колективному, взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесі навчального пізнання: або кожен учень має конкретне завдання, за яке він повинен публічно прозвітувати, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед групою чи перед усім класом завдання. Інтерактивна технологія навчання охоплює чітко спланований результат навчання, окремі інтерактивні методи й прийоми, що стимулюють процес пізнання, розумові та навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів [4, с. 5].

Технології ситуативного моделювання належать до групової та кооперативної форм організації учнів на уроці.

Модель навчання у грі – це побудова навчального процесу за допомогою залучення учня до гри.

Арсенал інтерактивних ігор досить великий, але найпоширеніші серед них – моделюючі. Учні вводяться в ситуацію, на основі якої вони отримують ігрове завдання. Для його виконання діти поділяються на групи і обирають відповідні ролі.

До технологій навчання у грі відносяться імітації, рольові ігри, драматизація.

Учасники навчального процесу, за ігровою моделлю, перебувають в інших умовах, аніж у традиційному навчанні. Учня надають максимальну свободу інтелектуальної діяльності, що обмежується лише конкретними правилами гри. Учні самі обирають свою роль у грі; висуваючи припущення про ймовірний розвиток подій, створюють проблемну ситуацію, шукають шляхи її вирішення, покладаючи на себе відповідальність за обране рішення. Вчитель в ігровій моделі – інструктор (ознайомлення з правилами гри, консультації під час її проведення), суддя-рефері (коригування і поради стосовно розподілу ролей), тренер (підказки учням з метою прискорення проведення гри), головуючий, ведучий (організатор обговорення).

Як правило, ігрова модель навчання має 4 етапи:

- орієнтація (введення учнів у тему, ознайомлення з правилами гри, загальний огляд її перебігу);
- підготовка до проведення гри (ознайомлення зі сценарієм, визначення ігрових завдань, ролей, орієнтовних шляхів вирішення проблеми);
- основна частина – проведення гри;
- обговорення [3, с. 129].

Для ефективного застосування інтерактивного навчання на уроках читання, зокрема для того, щоб перевірити усвідомленість прочитаного, учитель повинен старанно планувати свою роботу:

- дати завдання учням для попередньої підготовки: прочитати, продумати, виконати самостійні підготовчі завдання;
- відібрати для уроку або заняття такі інтерактивні вправи, які дали б учням “ключ” до перевірки освоєння теми;
- під час самих інтерактивних вправ дати учням подумати над завданням, щоб вони сприйняли його серйозно, а не механічно або “граючись” виконали його;
- на одному занятті можна використовувати одну (максимум дві) інтерактивну вправу, а не їх калейдоскоп;
- дуже важливо проводити спокійне глибоке обговорення за підсумками інтерактивної вправи, зокрема акцентувати увагу і на іншому матеріалі теми;
- проводити швидкі опитування, самостійні домашні роботи з різноманітних матеріалів теми, що не були пов’язані з інтерактивними завданнями.

Використання інтерактивної моделі навчання дає вчителю можливість фахового росту, зміни себе, навчання разом з учнями. Зробити перший крок допоможе саме новий підхід до навчання та його цілей.

Для здійснення контролю за ходом навчання на підставі інтерактивних технологій учитель має попередньо добре підготуватися:

- глибоко вивчити і обміркувати матеріал, у тому числі і додатковий: різноманітні тексти, приклади, ситуації, завдання для груп тощо;
- ретельно планувати й розробляти заняття, визначити хронометраж, ролі учасників, підготувати питання і можливі відповіді, виробити критерії оцінювання ефективності заняття;
- заохочувати учнів до вивчення теми шляхом добору найцікавіших випадків, проблем;
- оголошувати очікувані результати (мету) заняття і критерії оцінювання роботи учнів;
- передбачати різноманітні методи привернення уваги учнів,
- налаштовувати їх до занять, підтримувати дисципліну, зокрема, можуть сприяти різноманітні вправи-розминки, розподіл ролей у групах тощо.

Серед інтерактивних методів навчання результативними є побудова “асоціативного куща”, читання із зупинками, гра “так – ні”.

Метод, який має назву “Побудова асоціативного куща” визначає тему одним словом, а учні згадують все, що виникає в пам’яті стосовно цього слова.

Спочатку виникають найстійкіші асоціації, потім другорядні. Вчитель фіксує відповіді у вигляді своєрідного “куща”, який поступово “розростається”. Цей метод універсальний на всіх етапах уроку, зокрема під час активізації, в основній частині, як засіб перевірки знань.

На уроці читання під час вивчення теми у підготовці до сприймання нового тексту будується “асоціативний кущ”. Учні поділяються на інформаційну групу, групу художників, секретарів, групу читачів, аналітиків, літературознавців тощо. У кожній групі своє завдання, на дошці перед очима дітей виникає за їхніми відповідями цікавий “кущ”, на “гілках” якого знаходяться відомості про головного героя за змістом твору.

Таким чином, навчання молодших школярів стає цікавим, радісним, водночас створюються умови для бажання читати, самостійно поповнювати свої знання, пробуджується емоційне задоволення, радість від отриманих знань і самого процесу їх засвоєння.

Використання методу “асоціативного куща” будується на груповій (кооперативній) формі навчального процесу.

Особливо цінним у роботі групи є те, що учні мають можливість брати на себе різні ролі, а саме:

- партнерів, що вчаться співробітництва;
- учасників, які шукають альтернативного вирішення проблеми;
- мислителів, що аналізують взаємозв’язки між явищами;
- співрозмовників, які вміють активно слухати, підтримувати розмову; досягати згоди, домовлятися;
- експертів, які піклуються один про одного, допомагають, довіряють.

На уроках читання учитель обговорює з дітьми кожен текст. Діти вчаться робити висновки, мотивувати їх, прислухатися до думки інших, вести дискусію. Щоб вести дискусію, висловлювати думки, школярам мало працювати з даним текстом підручника. Тому учні повинні читати художні книжки, журнали, газети, енциклопедичну літературу і багато іншого. Таким чином вирішується проблема покращення навичок читання, і всіх його складових.

Колективна діяльність учнів і вчителя у процесі пізнання передбачає, що кожний привносить щось своє: іде обмін знаннями, ідеями, способами діяльності. І весь цей процес обов'язково повинен відбуватися в атмосфері доброзичливості та взаємодопомоги, що є поштовхом до розвитку пізнавальної діяльності, переводить її на вищий і якісніший рівень.

Інтерактивні технології відіграють важливу роль у сучасній освіті. Їх перевага в тому, що учні засвоюють всі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, оцінка), в класах збільшується кількість учнів, які свідомо засвоюють навчальний матеріал. Учні займають активну позицію в засвоєнні знань, зростає їхній інтерес до отримання знань. Значно підвищується особистісна роль учителя – він виступає як лідер, організатор. Але треба зазначити, що проектування і проведення уроку за інтерактивними технологіями потребують, перш за все, компетентності в цих технологіях учителя, його вміння переглянути і перебудувати свою роботу з учнями. Аналогічно за певних умов проводяться й інші інтерактивні вправи.

Відродження нашого суспільства, його успішний розвиток значною мірою залежить від творчості та активності людей, тих умов, які створюються для розвитку кожної особистості. Саме тому головною метою навчальних закладів всіх типів є розвиток і формування соціально зрілої, працелюбної, творчої особистості, здатної до свідомого суспільного вибору та збагачення на цій основі інтелектуального, культурного й економічного потенціалу народу. Вирішення цієї проблеми значною мірою залежить від учителя, творча педагогічна діяльність якого повинна бути спрямована на створення сприятливих умов для самореалізації особистості кожного школяра в процесі навчання.

Ось чому останнім часом увага приділяється таким педагогічним технологіям, які б могли створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчував би свою успішність, інтелектуальну спроможність. Таким вимогам відповідають інтерактивні методи навчання.

Література

1. Дуткевич Т.В. Психологічні основи використання інтерактивних методів навчання у процесі підготовки спеціалістів з вищою освітою // Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога: Зб. наукових праць. – Кам'янець-Подільський: Абетка – Нова, 2003. – С.26-33.

2. Іванішена С. Форми та методи інтерактивного навчання // Початкова школа. – 2006. – №3. – С.9-11.
3. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. – К., 2002. – С.129.
4. Поспелкіна І. Інтерактивні технології навчання // Початкова освіта. – 2006. – №44(380). – С.3-7.

Л.П.Кадченко, З.І. Ведренкова

ІНШОМОВНЕ ЧИТАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

В статтє идєт рєч о важности, а также методах и приемах овладения студентами различными видами иноязычного чтения в процессе самостоятельной учебной деятельности.

The article deals with the importance and methods and ways of students' mastering different types of foreign language reading in the process of independent educational activity.

Успішна професійна діяльність педагога неможлива без оволодіння навичками самостійного поповнення та оновлення отриманих раніше знань. Тому одне з найважливіших завдань вищого закладу освіти полягає в тому, щоб навчити студентів учитися, розвинути в них потребу в самоосвіті. Наполеглива цілеспрямована самостійна робота студентів є обов'язковою умовою та запорукою виховання творчої активності майбутніх учителів, успішного оволодіння обраною професією. Самостійній роботі з іноземної мови, за умови правильної її організації, притаманні великі резерви у плані підвищення рівня професійної готовності майбутнього педагога. В основі всіх видів самостійної роботи лежить розвиток такої важливої якості особистості вчителя, як самостійність. При виконанні самостійних завдань вона проявляється у здатності ставити перед собою цілі діяльності, визначати для себе її завдання та знаходити засоби і способи їх вирішення.

Під час самостійної роботи у бібліотеці студент набуває необхідних сучасному вчителю навичок роботи з літературою, у фонолабораторії – з технічними засобами навчання. У процесі виконання самостійної діяльності розвиваються такі якості особистості, як усидливість, терпіння, наполегливість у досягненні мети, любов до праці, окрім того, студент навчається прийомам самоаналізу та самооцінки.